

Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK

Welkom op de jaarvergadering 2024

Amsterdam, 8 oktober 2024

Agenda jaarvergadering

1	Opening
2	Presentatie Corné van Zeijl
3	Mededelingen van de voorzitter
4	Bespreking jaarverslag 2023
5	Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
6	Rondvraag en sluiting

Agenda jaarvergadering

- 1 Opening
- 2 Presentatie Corné van Zeijl
- 3 Mededelingen van de voorzitter
- 4 Bespreking jaarverslag 2023
- 5 Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
- 6 Rondvraag en sluiting

cardano

STICHTING
PENSIOENFONDS
VAN DE KAS BANK

Beleggen in uitdagende tijden

Corné van Zeijl

Inhoud

Vorig jaar	3
De economie	6
De beurs	14
Conclusie	29

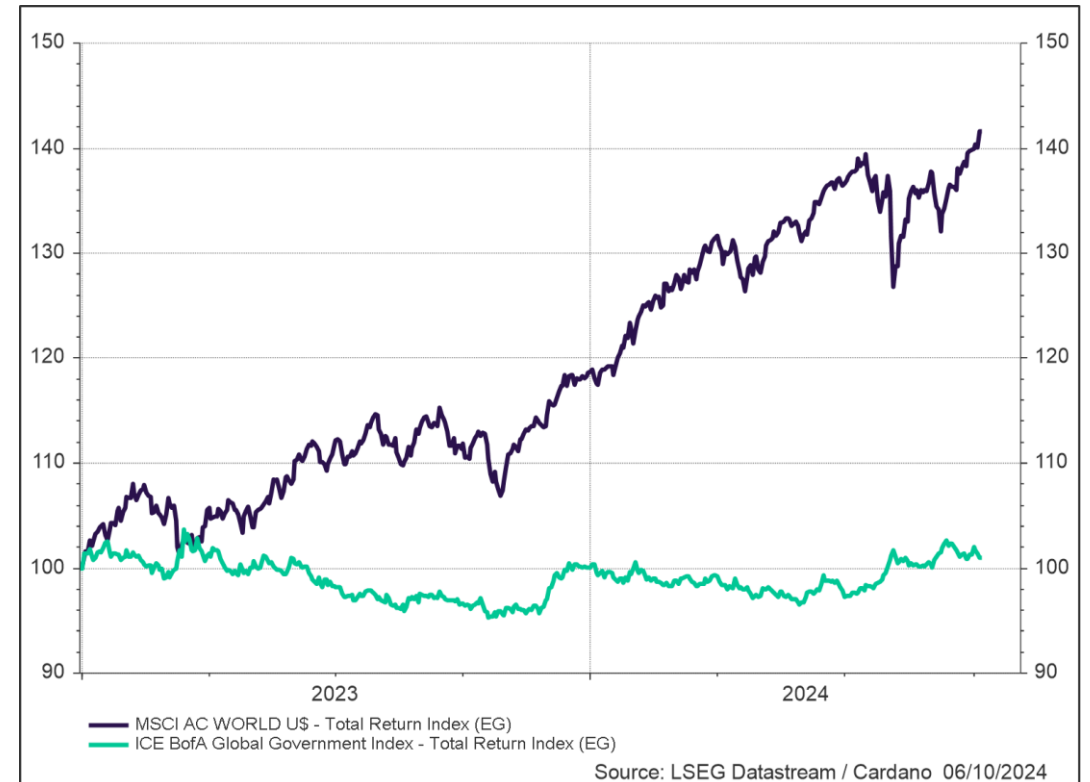
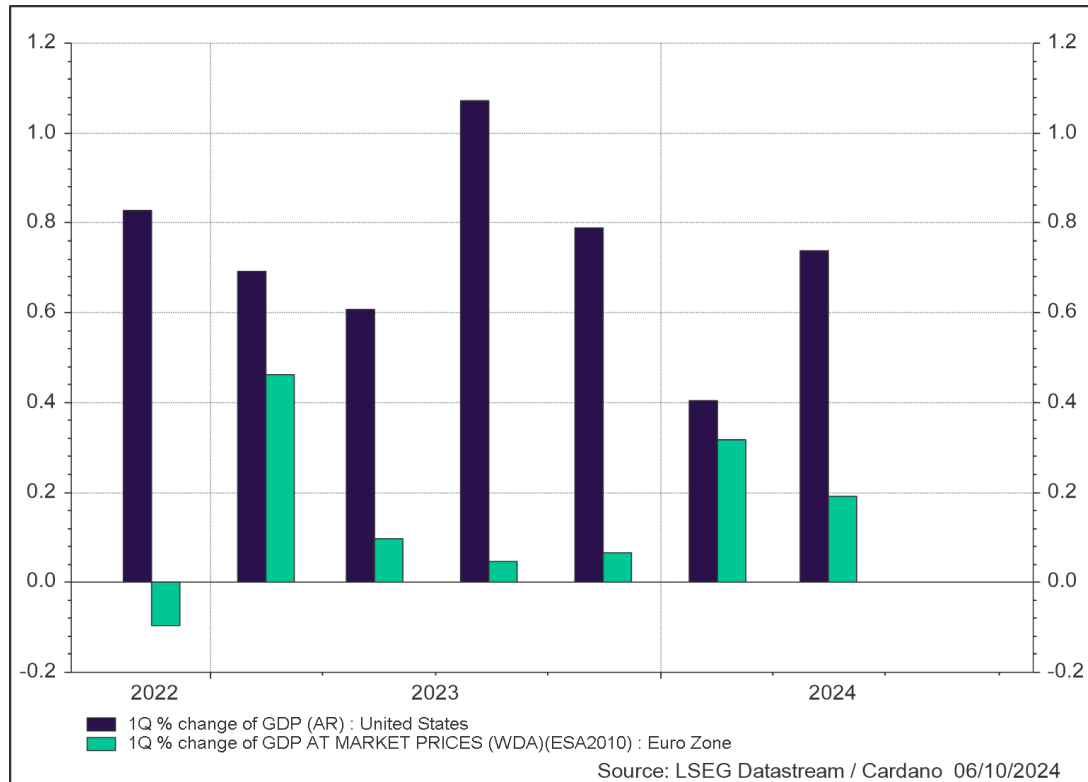
cardano

Vorig jaar :

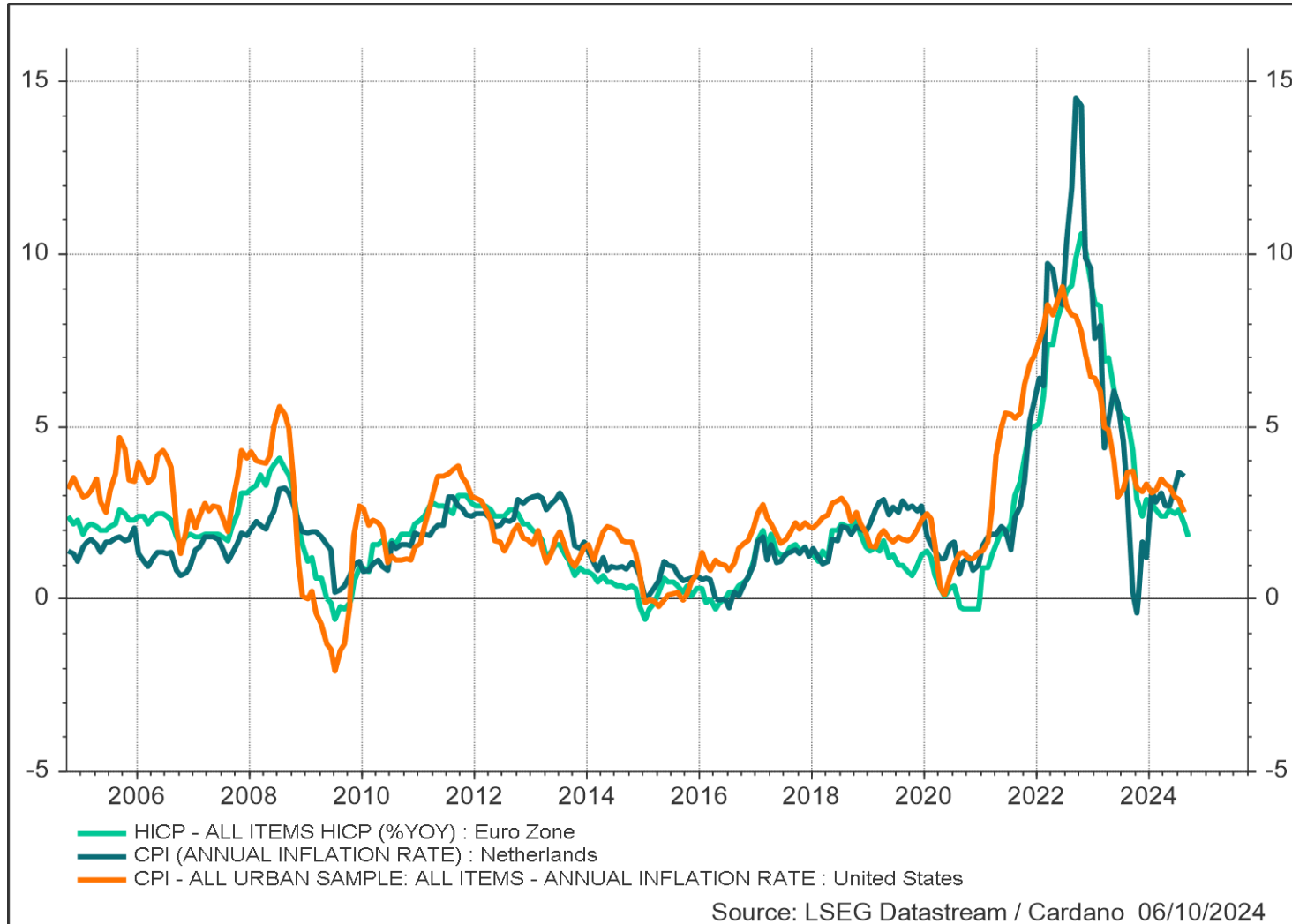
- In de herhaling: recessie is waarschijnlijk, zowel in de US als in Europa.
- Inflatie golf is achter de rug, maar zal lang duren voordat we weer onder de 2% komen.
- Centrale banken zijn zo goed als klaar met verhogen, maar markt is te optimistisch over de verlagingen.
- Gestegen obligatie rente biedt kansen, maar vraag / aanbod verstoord door grote overheidsschulden.
- Aandelen worden omhoog getrokken door Magnificent Seven. Deze aandelen zijn 1/6 van de wereld index. Rest van aandelen oké geprijsd.
- Winstverwachtingen zijn oké

Uitkomst 2024 :

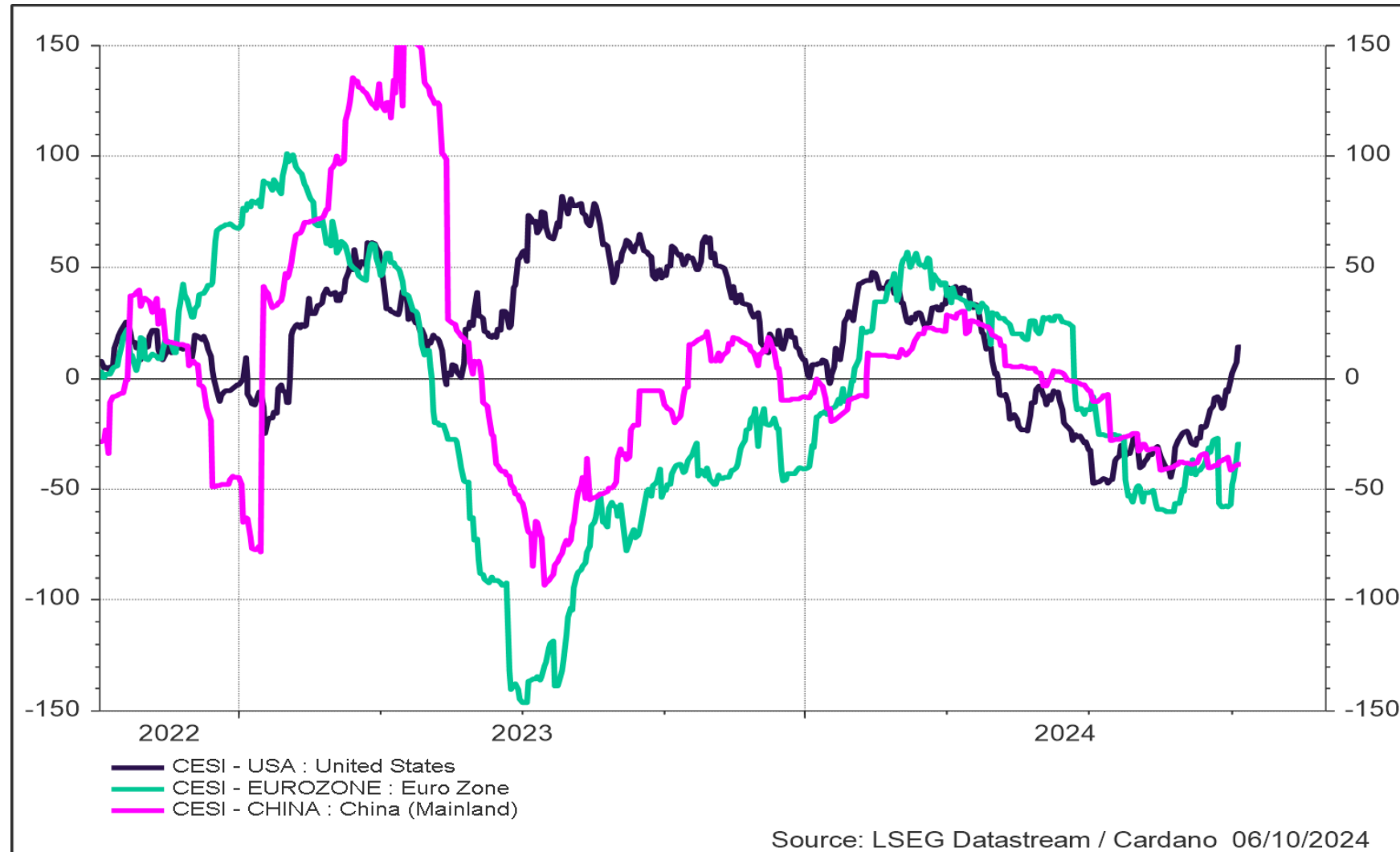
- Er kwam weer geen recessie.
- Inflatie golf inderdaad achter de rug
- Winsten stegen, centrale banken waren klaar met verhogen

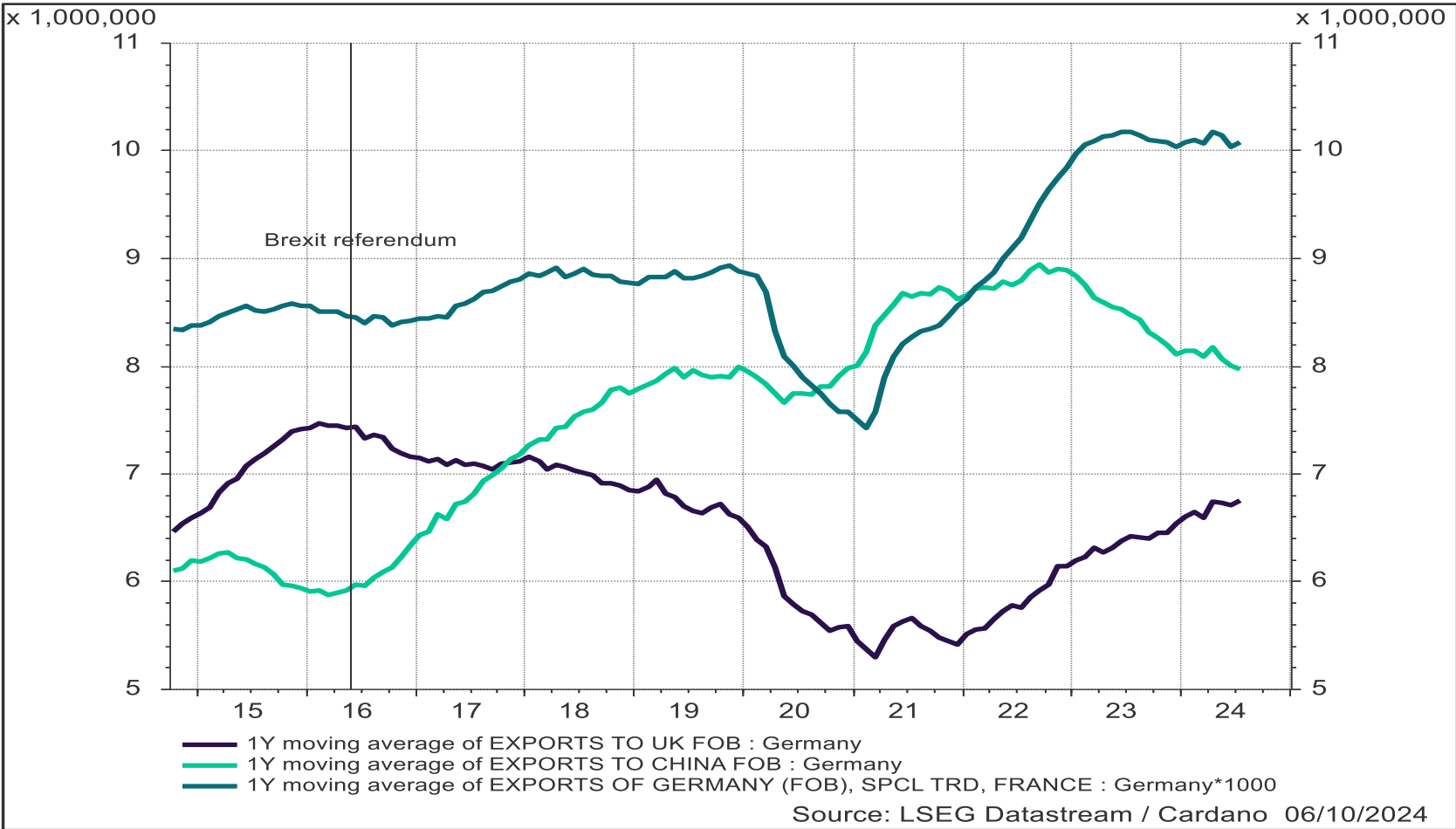
Inflatie NL, USA en Eurozone

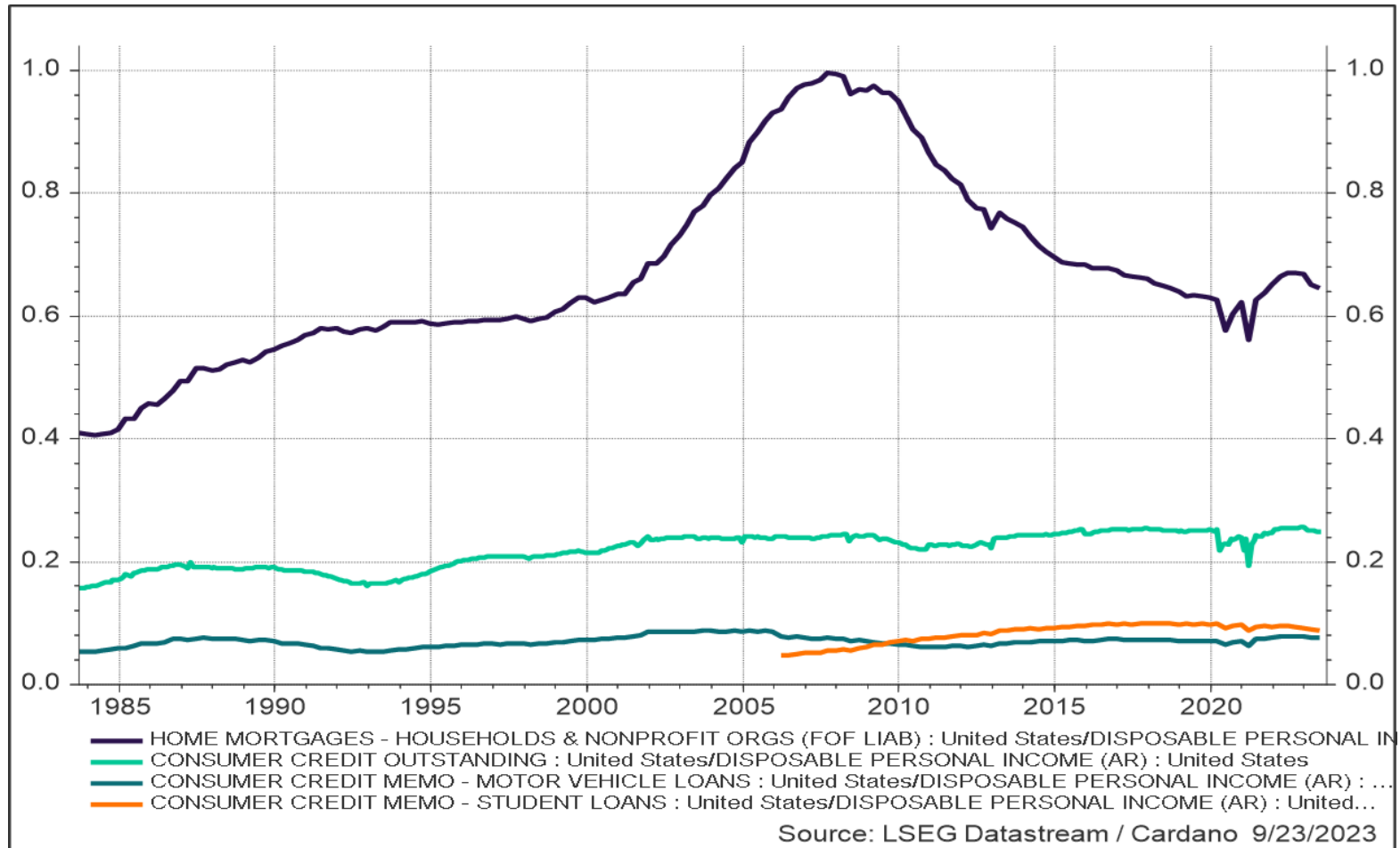
Economic surprise index

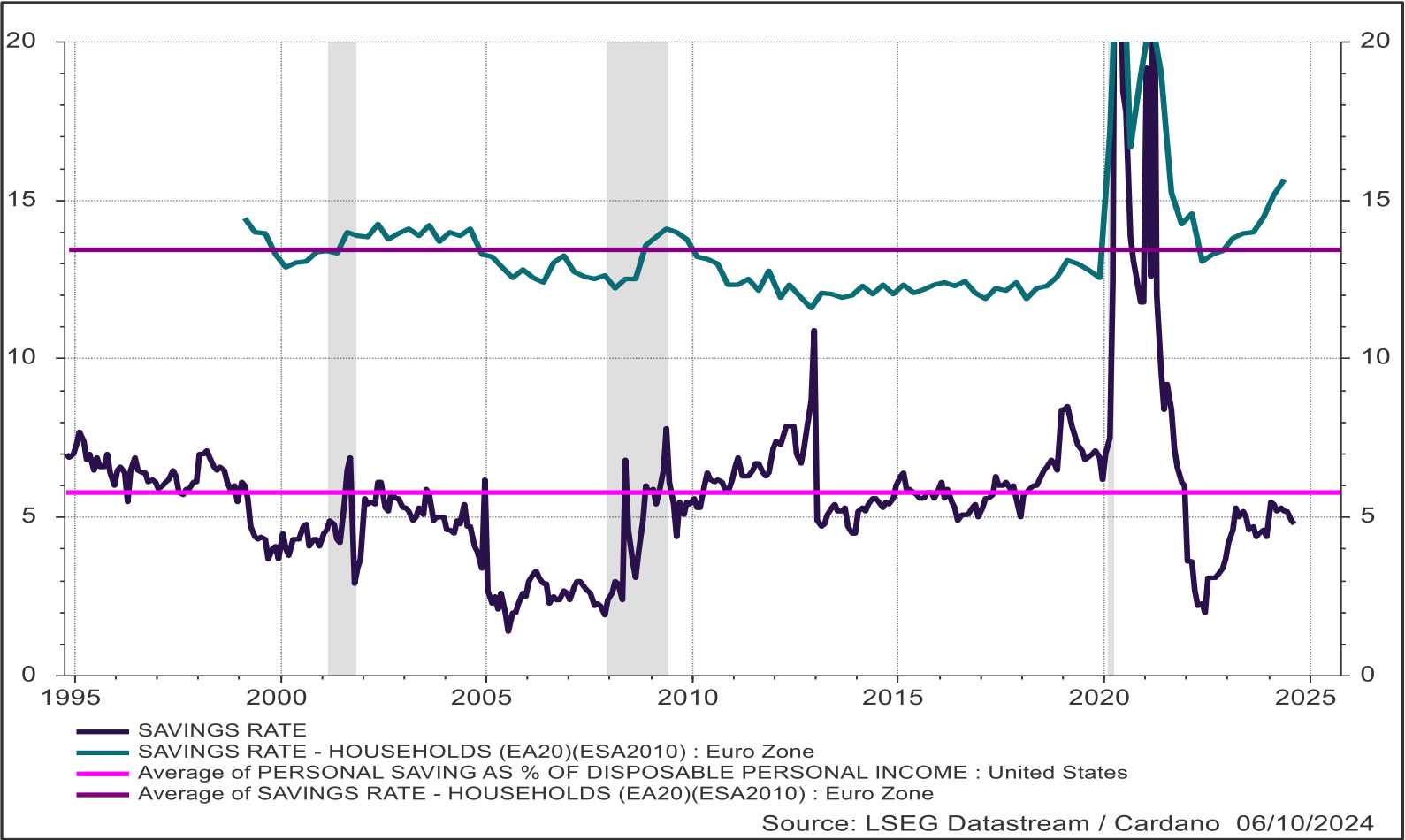
Duitse exporten naar China dalen

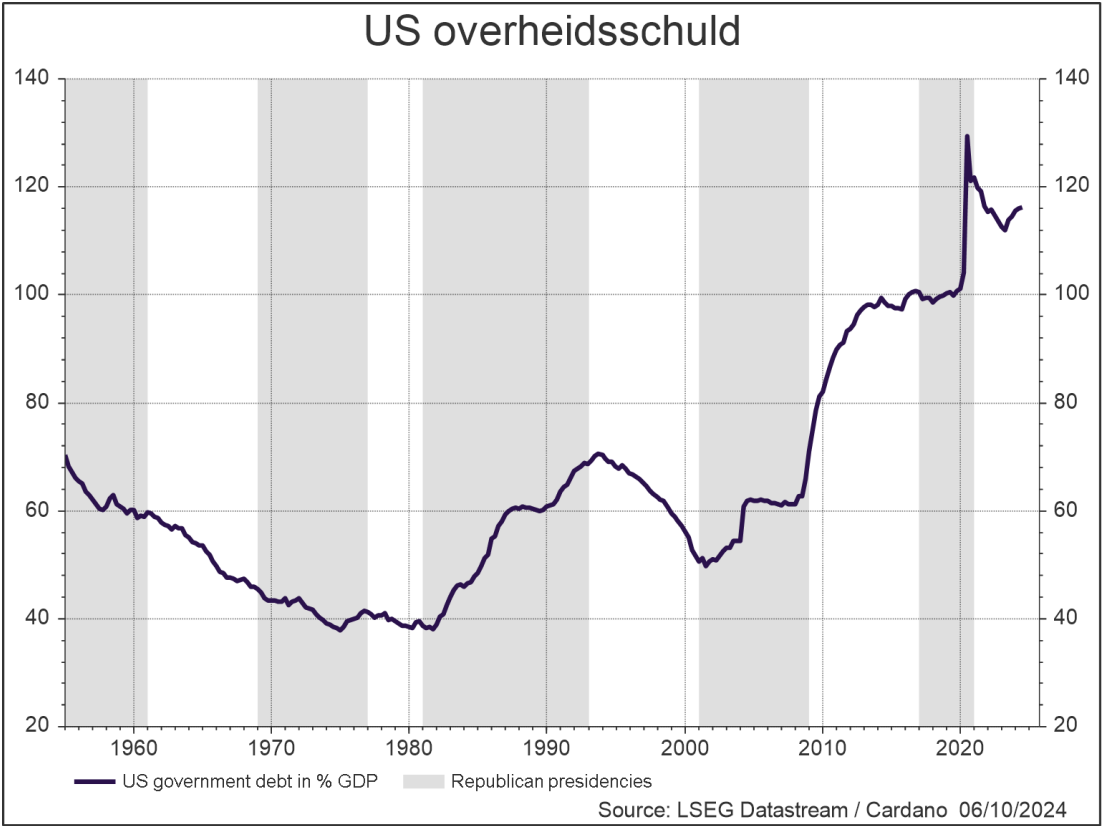
Consumenten schulden geen probleem

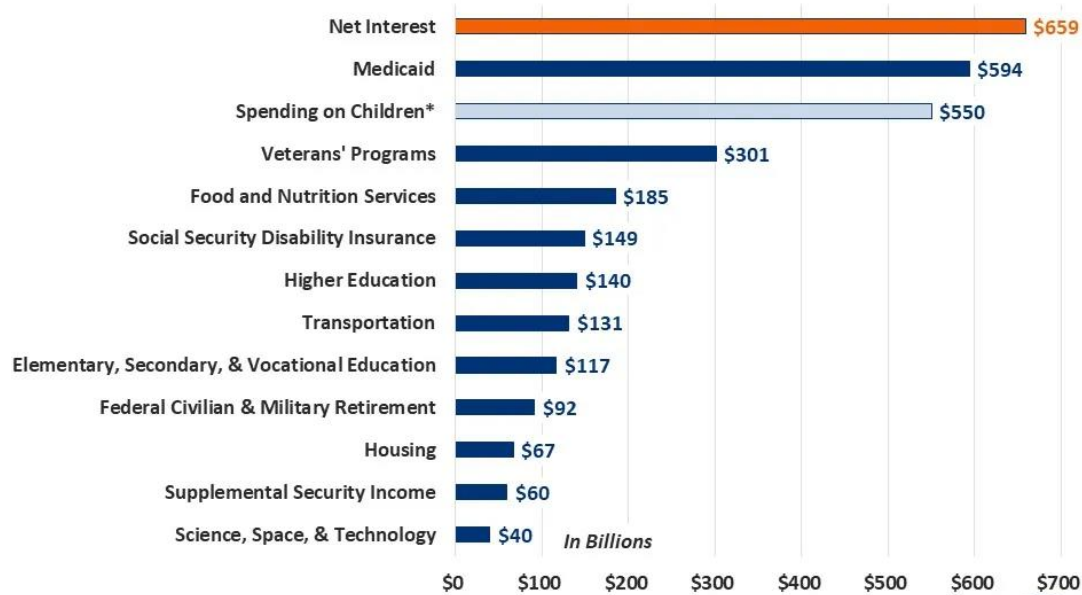
Amerikanen geven alles uit. Europeanen sparen alles.

Amerikaanse overheidsschuld is wel een zorgenkind

Net Interest Exceeds Many Other Programs in 2023

Sources: Committee for a Responsible Federal Budget, Congressional Budget Office, The Office of Management and Budget, The Urban Institute

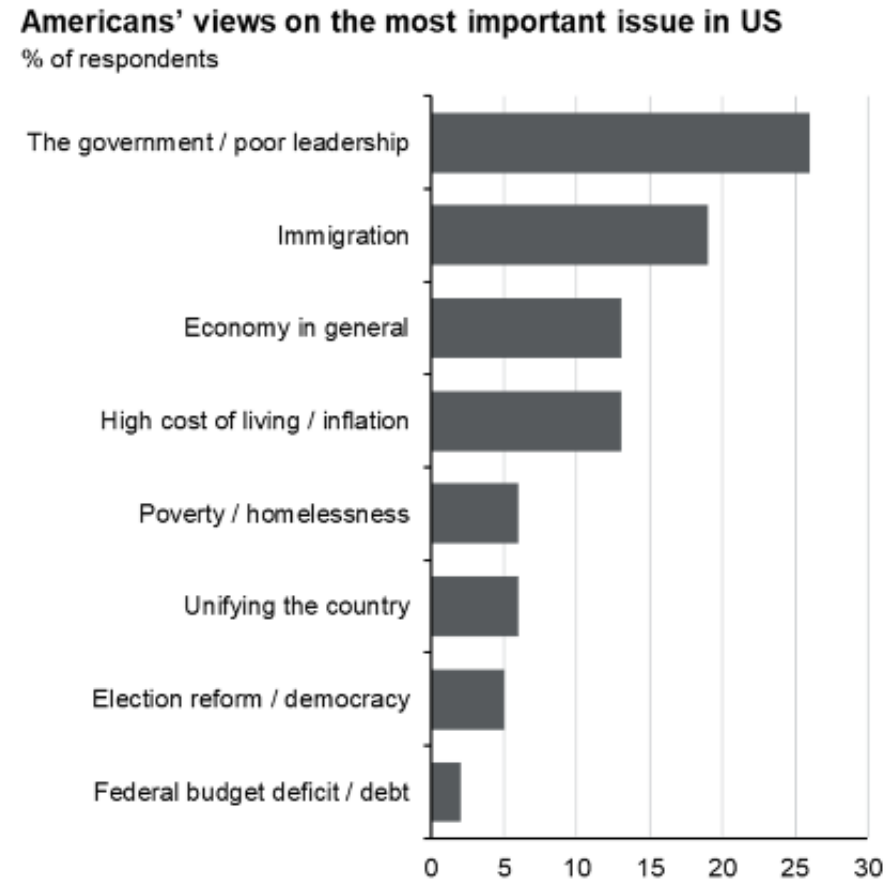
*This includes spending on parts of the Child Tax Credit, K-12 education, school lunches, and other programs for children as well as parts of spending on Medicaid, SNAP, and other programs

De verkiezingen

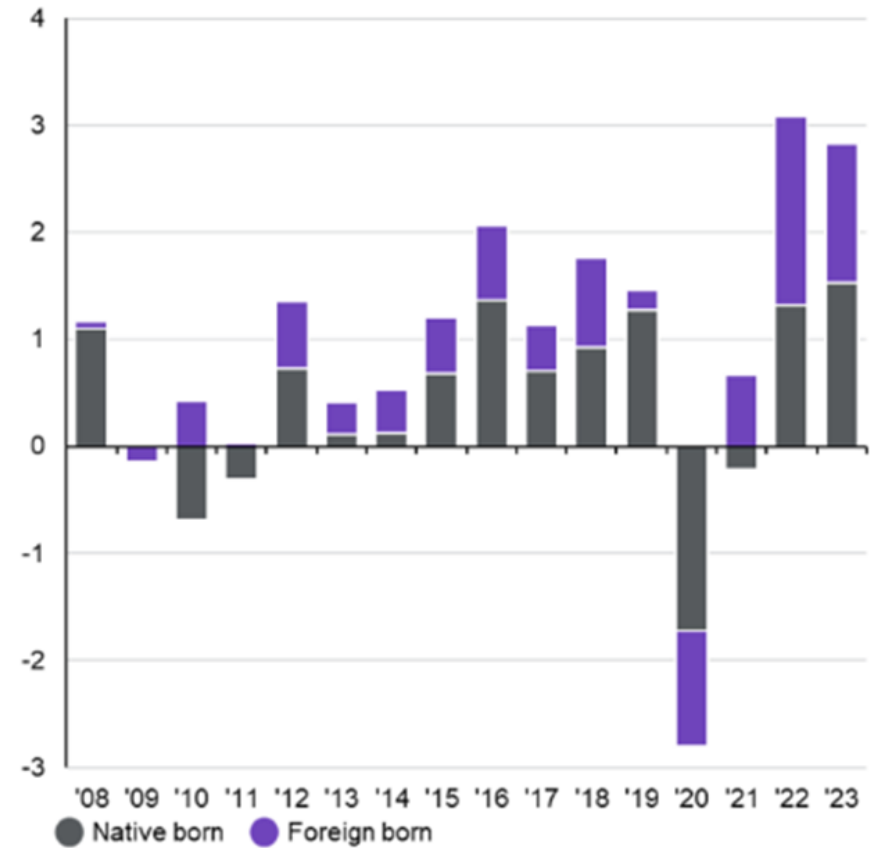
De belangrijkste thema's

Immigranten zijn een *big issue* in de verkiezingen

Labour force growth

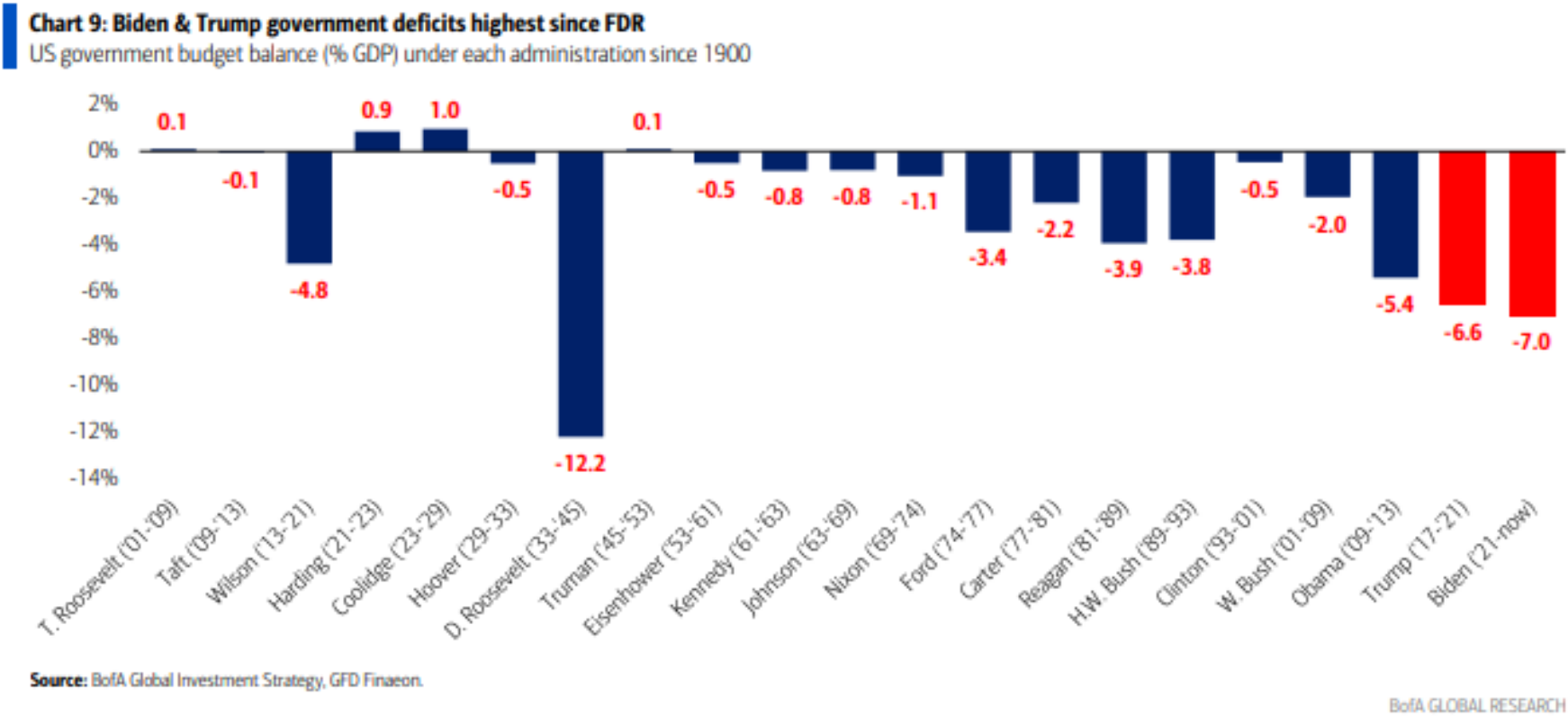
Millions, change year on year

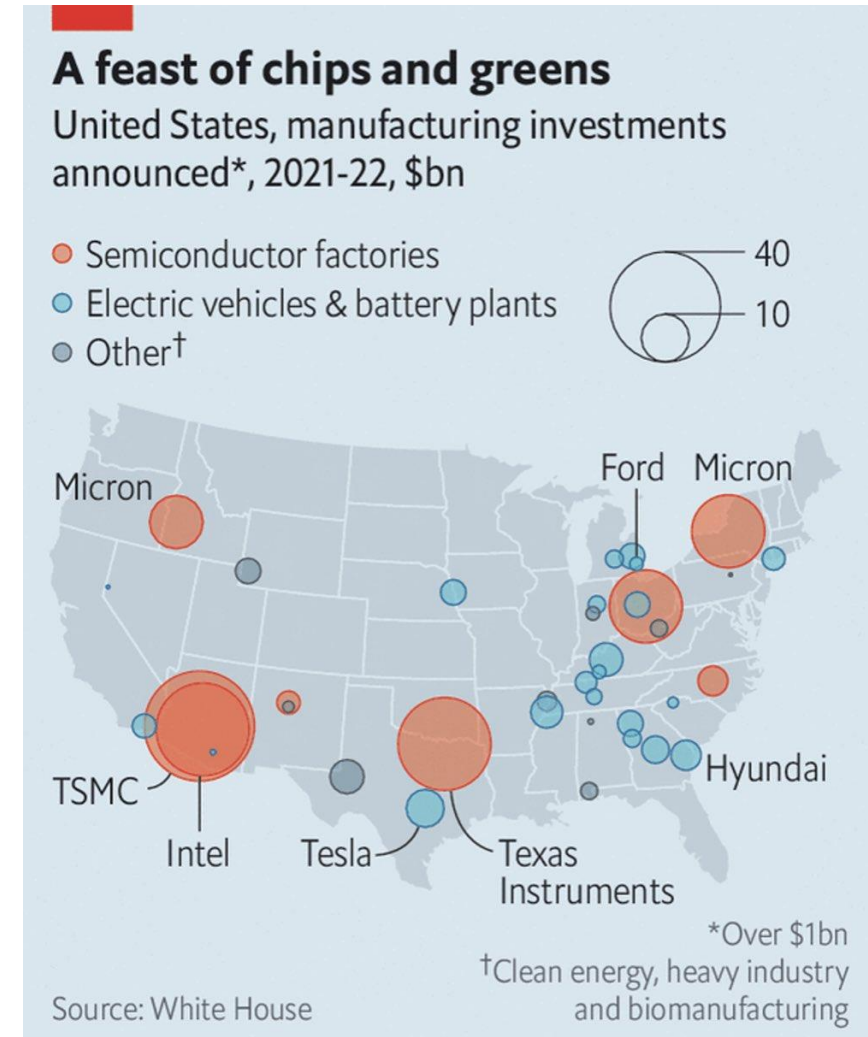
US: Monthly inflows of unauthorized migrants

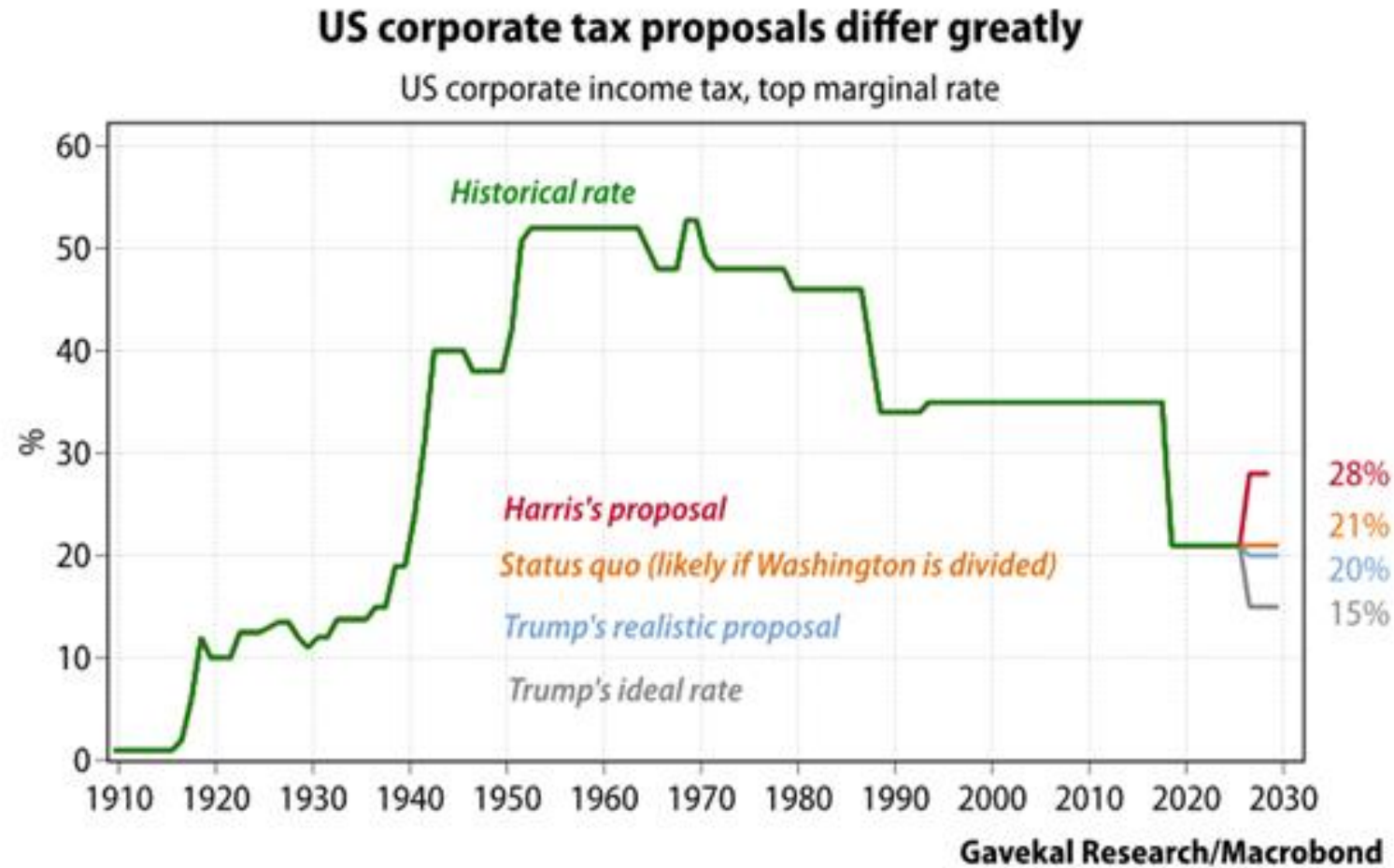
Overheidstekort

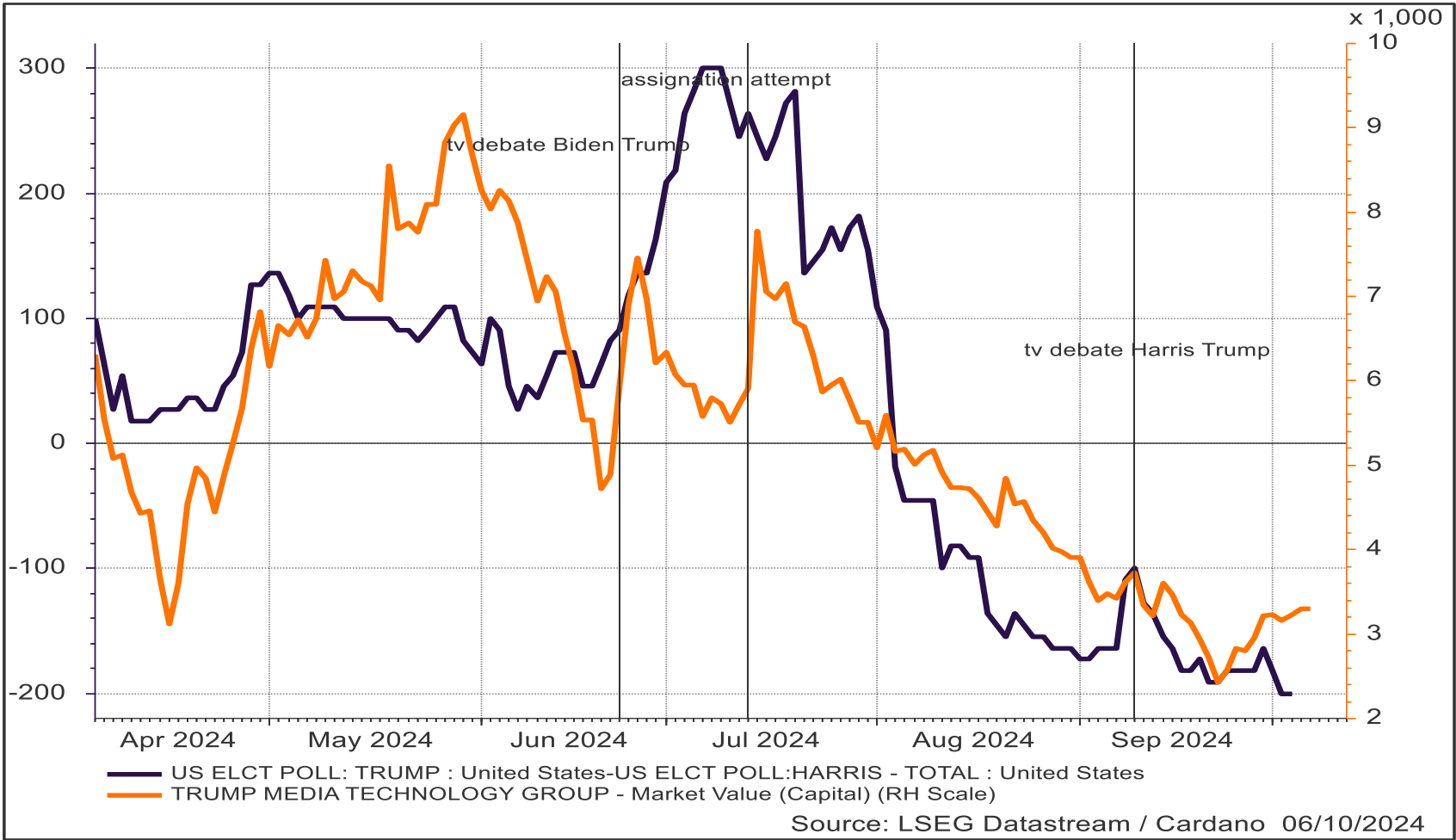
Het effect van de Biden stimulans

Belastingen stijgen onder Harris, dalen onder Trump

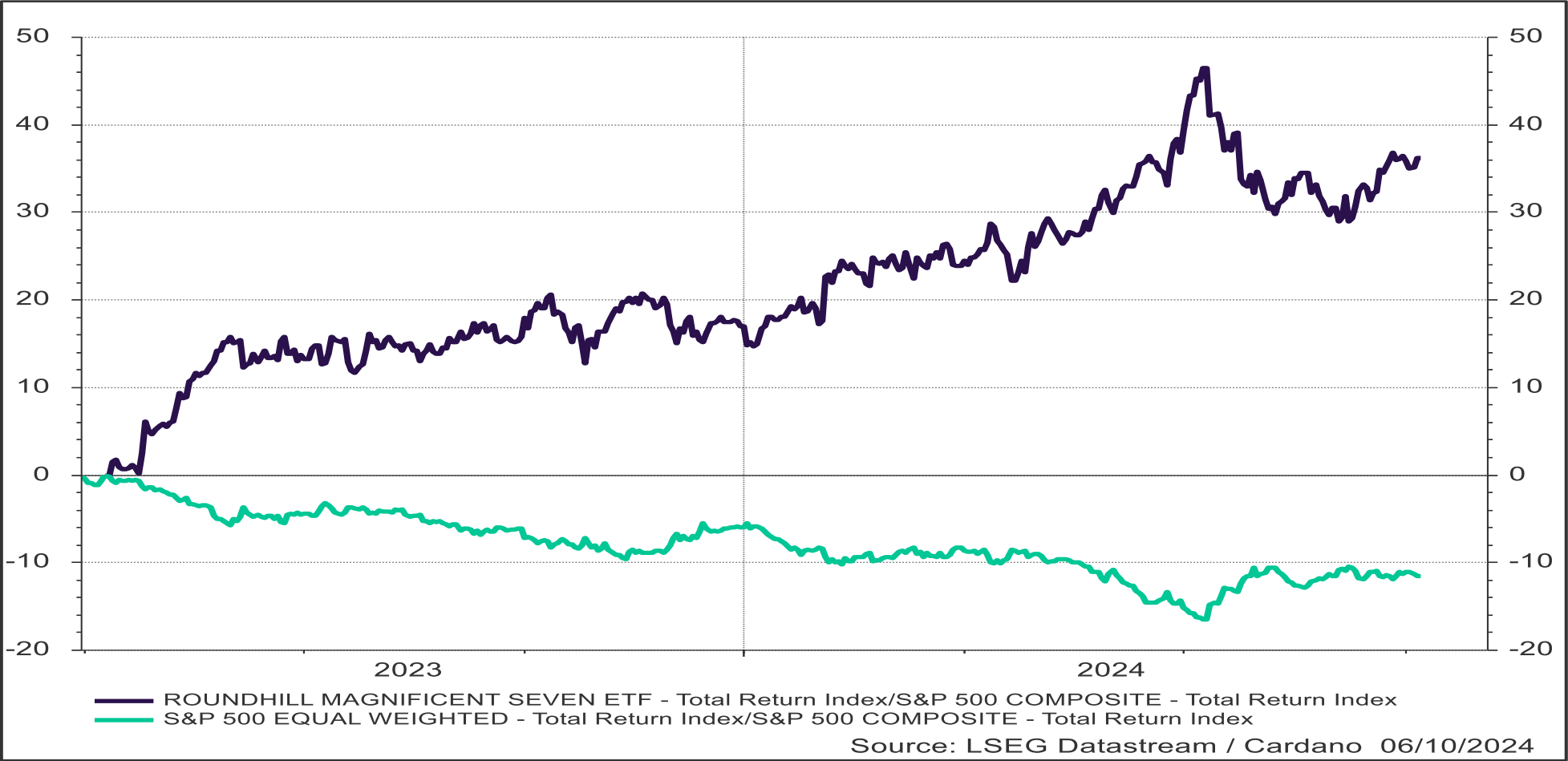

Aandeel Trump Media vs Harris – Trump polls

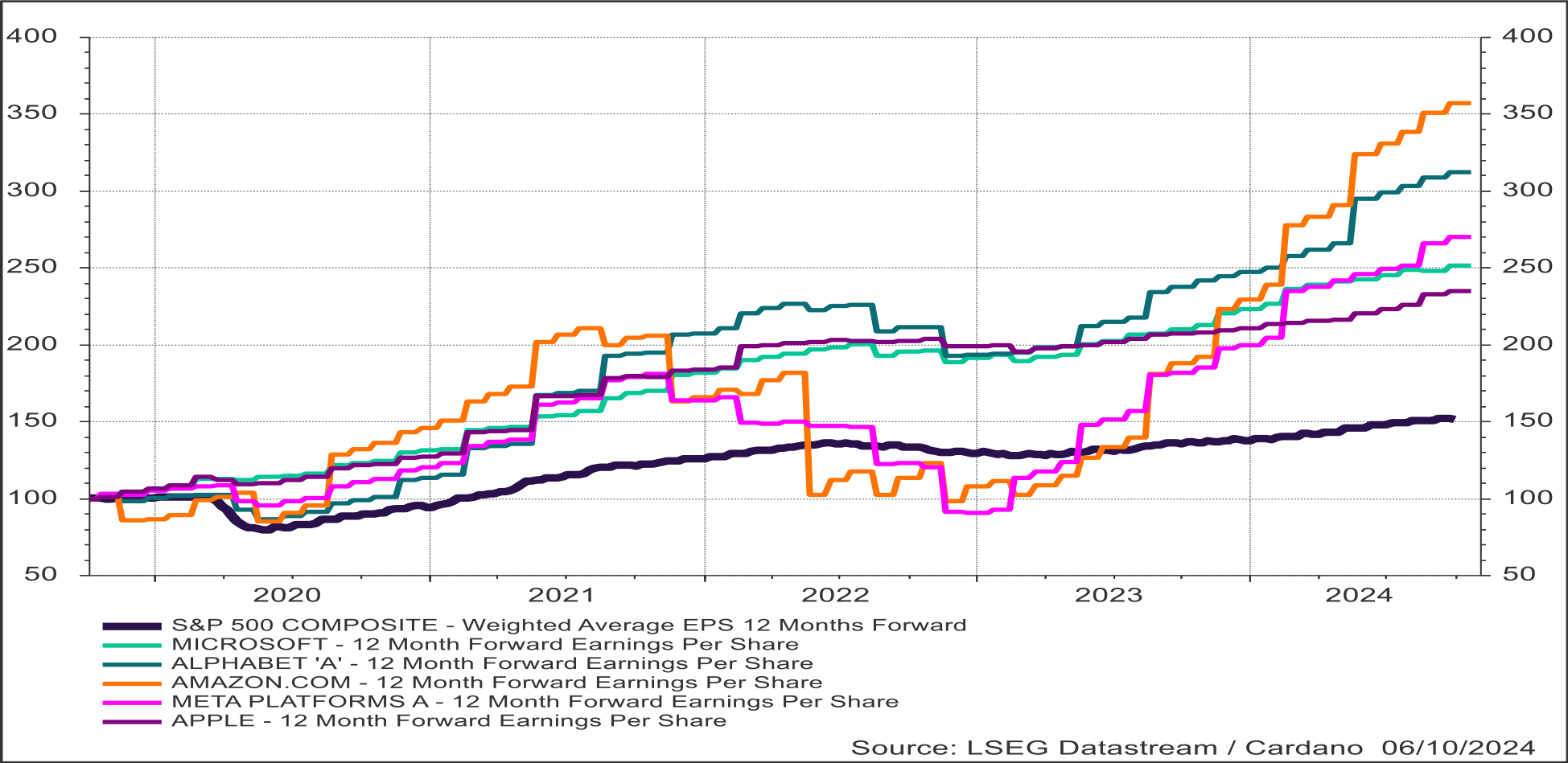

De beurs

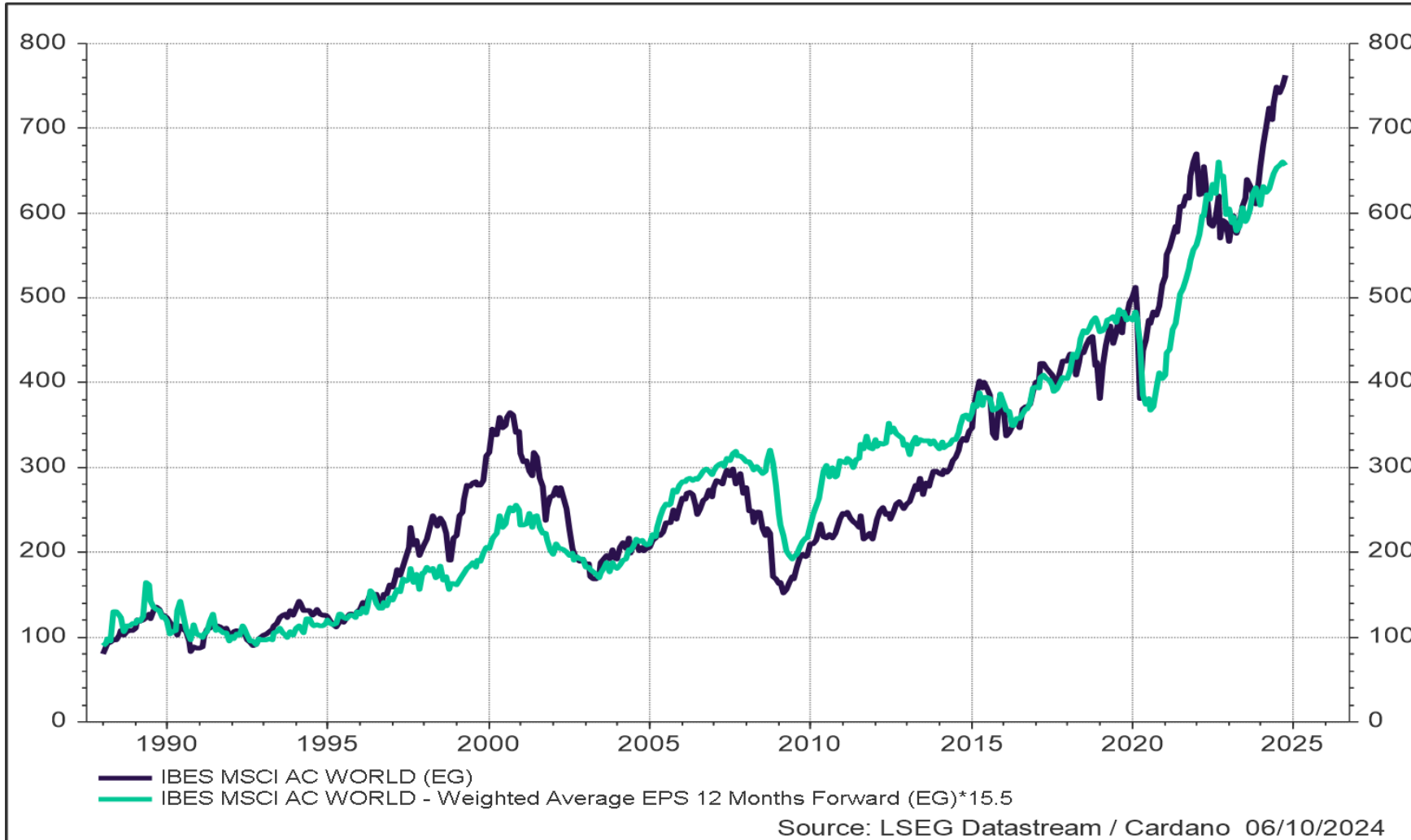
Magnificant 7 aandelen en markt zonder deze aandelen

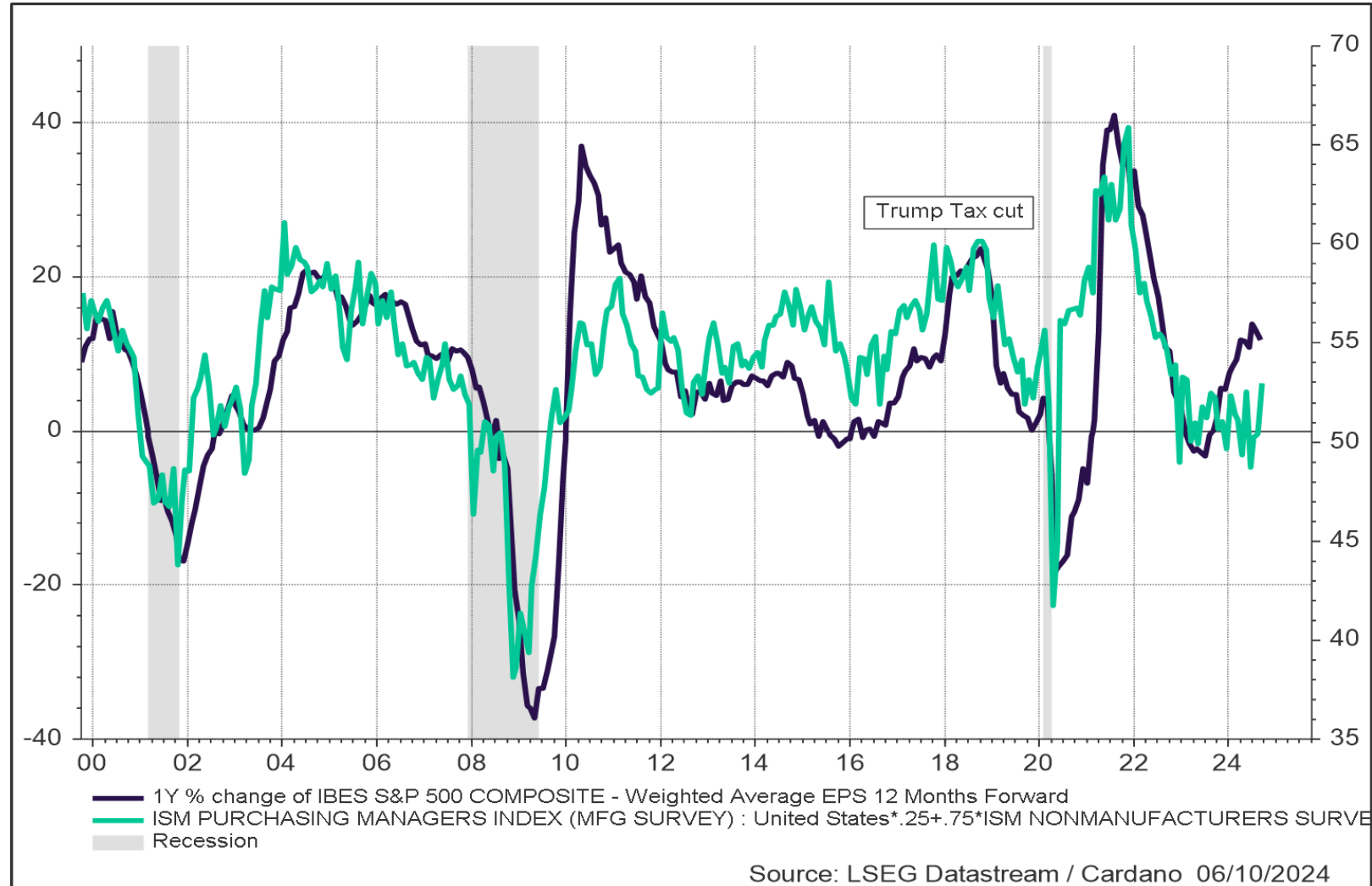
Winsten zijn fenomenaal

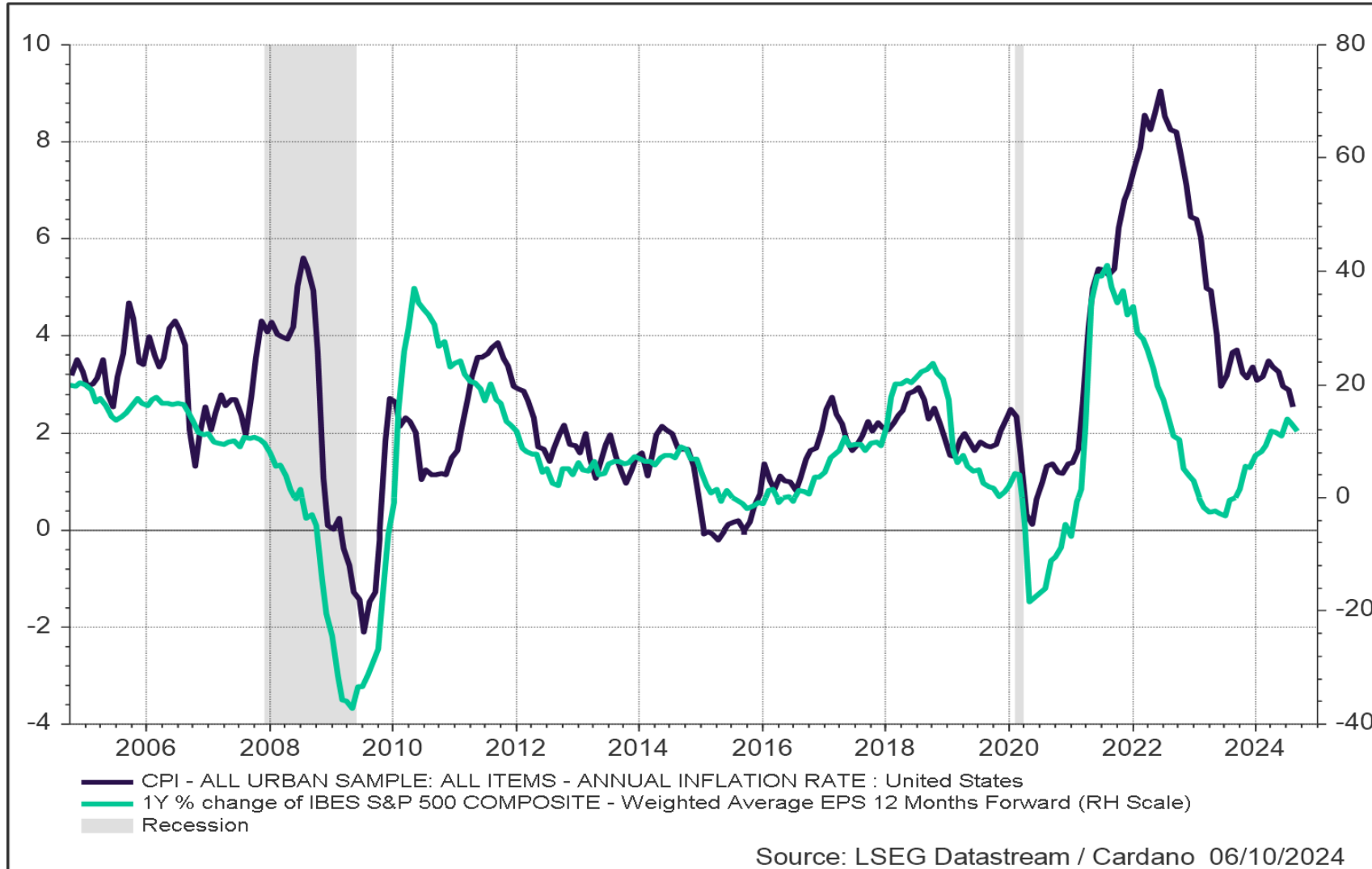
Lange termijn: Winsten dragen de aandelenmarkt

Amerikaanse winsten versus de economie

Winsten en inflatie

Waardering aandelen

Hoever gaat de ECB verlagen?

Strengte monetaire beleid koelt af

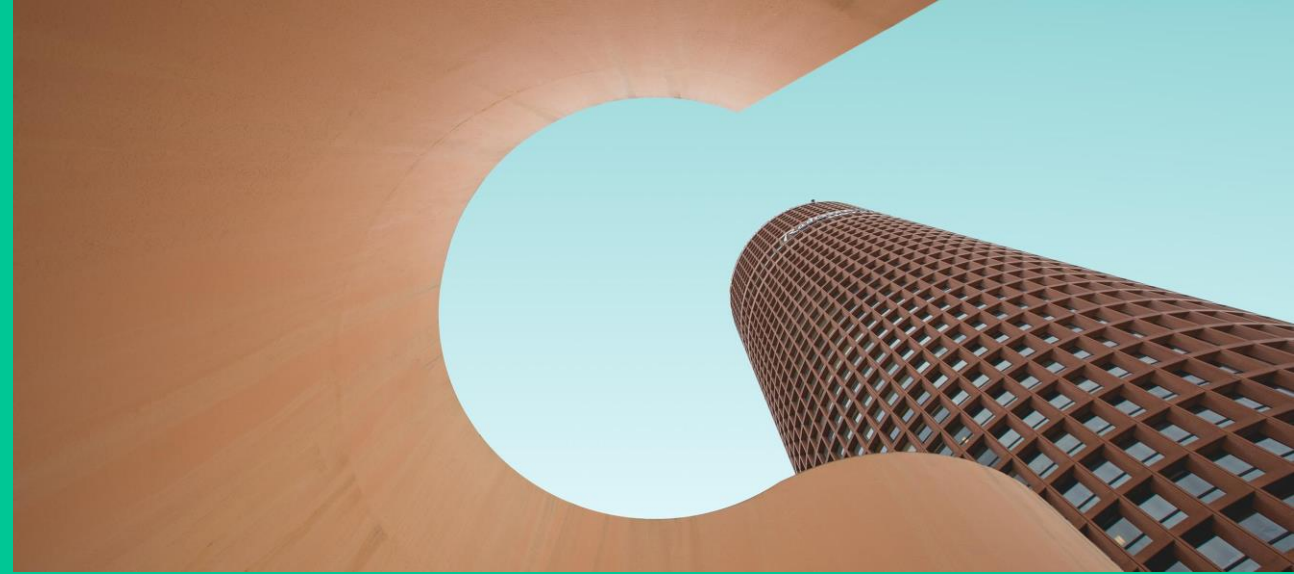

cardano

Vorig jaar :

- Opnieuw in de herhaling: kans op recessie is groter, zowel in de US als in Europa.
- Inflatie golf is achter de rug.
- Centrale banken zijn in fase van rente verlagen, maar markt is erg optimistisch over de verlagingen.
- Aandelen worden omhoog getrokken door Magnificant 7. Deze aandelen zijn nu 20% van de wereld aandelen index. Rest van aandelen oké geprijsd.
- Winstverwachtingen zijn erg goed, misschien wel te goed

cardano

Cardano | Weena 690, 21e etage, Postbus 19293, 3001 BG Rotterdam
T: +31 (0)10 206 1300 | E: info@cardano.com | W: cardano.com

Cardano Risk Management B.V. is onderdeel van de Cardano Group
en statutair gevestigd te Amsterdam - KvK-nummer: 24308915

Agenda jaarvergadering

- 1 Opening
- 2 Presentatie Corné van Zeijl
- 3 Mededelingen van de voorzitter
- 4 Bespreking jaarverslag 2023
- 5 Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
- 6 Rondvraag en sluiting

Agenda jaarvergadering

- 1 Opening
- 2 Presentatie Corné van Zeijl
- 3 Mededelingen van de voorzitter
- 4 Bespreking jaarverslag 2023
- 5 Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
- 6 Rondvraag en sluiting

Mededelingen

Belangrijke zaken voor SPKB in 2023:

- 70 jaar bestaan;
- Verder verstevigen van de governance;
- Het besluit om per 1 juli 2023 te indexeren met 7,52%;
- Opzegging uitvoeringsovereenkomst;
- Gesloten fonds per 1 mei 2023;
- Vernieuwing van het pensioenstelsel (Wtp) per 1 juli 2023;
- Raadgevend Deelnemersonderzoek.

Uitkomsten Raadgevend Deelnemersonderzoek

Wat jij ons vertelde over risico

We denken na over de toekomst van het pensioenfonds. Daarom wilden we graag weten hoe jij denkt over risico, rendement en jouw opgebouwde pensioen. We stelden jou een aantal vragen. We waren vooral benieuwd hoeveel risico jij kan en wil nemen. De uitkomsten helpen ons de juiste keuzes te maken. Graag bedanken wij jou voor het meedoen aan ons onderzoek en je betrokkenheid! Hieronder zie jij in één oogopslag een samenvatting van de resultaten.

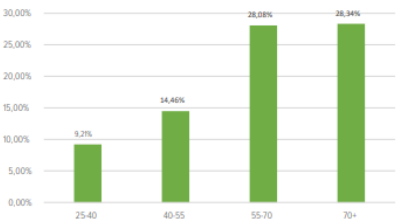
Respons

20%
van alle deelnemers

Actieven*: 26%
Slapers**: 15%
Gepensioneerden: 30%
Arbeidsongeschikten: 1%

De gemiddelde leeftijd is 59 jaar

Representativiteit per leeftijdsgroep

*Actieven: medewerkers van CACEIS die op 1 november 2020 in dienst waren bij KAS BANK

**Slapers: oud-werknemers van KAS BANK/CACEIS

Gemiddelde mate van risico

- De deelnemers van SPKB willen over het algemeen beleggen met een **gemiddelde mate van risico**.

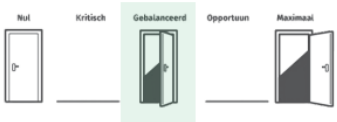
- Actieven en gepensioneerden zijn het meest risicomijdend.**
- Slapers zijn iets meer risico- zoekend** dan actieven en gepensioneerden.
- Meer risicomijdend naarmate de leeftijd stijgt.**

Ratio

- Hoeveel risico jullie willen nemen met je pensioen, noemen we ook wel de **'risicobereidheid'**.

- De **gemiddelde risicobereidheid is gebalanceerd**.

- De risicobereidheid van **actieven en slapers is risico zoekender** dan voor gepensioneerden.
- De risicobereidheid **stijgt naarmate het inkomen stijgt**.

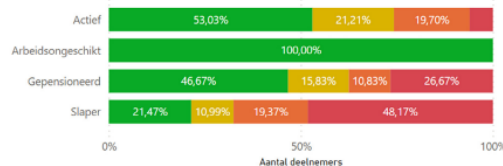
Afhankelijk van pensioen

Hoeveel risico jullie kunnen nemen ('risicodraagvlak') heeft vooral te maken met hoe belangrijk het pensioen is voor je inkomen voor later. En dat verschilt wél per leeftijd. Hoe ouder je bent, hoe afhankelijker je bent van het inkomen dat je pensioen je geeft. En dan kun je minder risico nemen.

- De **actieven** en de groep met **het hoogst opgebouwde pensioen** geven aan dat zij voldoende in staat zijn privé financiële tegenvallers op te vangen.
- Het pensioen van SPKB bij de helft van de jongeren (25-40 jaar) is minder dan 20% van hun geschatte inkomen.
- Een groot deel van de slapers (vooral de jongere leeftijds-groepen) en een deel van de gepensioneerden heeft een verminderd risicodraagvlak. Dit is mogelijk te verklaren doordat zij ook pensioen opbouwen/ hebben opgebouwd bij een ander pensioenfonds, waardoor het wettelijke risicodraagvlak beter scoort dan uit onze rapportage blijkt.
- Ouderen (55+ers)** schatten dat hun inkomen tussen **60% en 80%** bestaat uit pensioen van SPKB en zijn **enigszins bezorgd** als de pensioenuitkering tegenvalt.

Risicodraagvlak per status

Stoplicht 1 Groen 2 Geel 3 Oranje 4 Rood

Emotie

In het onderzoek hebben we ook bekeken wat jullie vinden van het meebewegen van de pensioenen met de economie. En hoe die schommelingen voor jullie voelen.

- Voor al **ouderen (55+ers)** willen liever een **vast bedrag** als pensioenuitkering ontvangen met een **verwachte indexatie** zonder al te veel schommelingen.
- Slapers accepteren meer risico** en dus schommelingen voor een hogere pensioenuitkering.

Hoe het verder gaat

We nemen deze resultaten mee in ons onderzoek om richting te geven aan keuzes over de toekomst van het pensioenfonds in de komende maanden.

Agenda jaarvergadering

- 1 Opening
- 2 Presentatie Corné van Zeijl
- 3 Mededelingen van de voorzitter
- 4 Bespreking jaarverslag 2023
- 5 Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
- 6 Rondvraag en sluiting

Aantal deelnemers		2023	2022
	Actieven	25*	271
	Slapers	1.474	1.273
	Gepensioneerden	401	399
Totaal		1.900	1.943

* De werkgever heeft met ingang van 1 mei 2023 de uitvoeringsovereenkomst opgezegd. Hiermee zijn alle deelnemers van het fonds automatisch gewezen deelnemers geworden. Alleen de arbeidsongeschikte deelnemers worden nog als actieve deelnemers gezien

Jaarverslag 2023

Dekkingsgraad (vermogenspositie van het fonds)

Vermogenssituatie en solvabiliteit				
	2023	2022	2021	2020
Aanwezige dekkingsgraad	126,2%	132,3%	128,1%	117,0%
Vereiste dekkingsgraad	116,7%	117,7%	115,0%	114,8%
Beleidsdekkingsgraad (BDG)	131,8%	130,8%	122,6%	110,0%

Ontwikkeling dekkingsgraad	
	Werkelijk
Dekkingsgraad per 31 december 2022	132,3%
Nieuwe aanspraken	0,1%
Uitkeringen	0,9%
Toeslagverlening	-9,3%
Wijziging rentetermijnstructuur, gevolgen TV	-4,6%
Beleggingsresultaat	6,4%
Overige oorzaken	0,4%
Dekkingsgraad per 31 december 2023	126,2%

Jaarverslag 2023

Premie

EUR 1.000	2023	2022	2021	2020
Onvoorwaardelijke aanspraken	982	4.313	5.953	5.341
Opslag in stand houden vereist vermogen	174	647	881	817
Opslag voor uitvoeringskosten	71	-108	-5	146
Totaal kostendeekkende premie	1.227	4.852	6.829	6.304
Opslag 5% loonsom	272	831	1.062	1.150
Totaal ontvangen premie	1.499	5.683	7.891	7.454

Jaarverslag 2023

Actuariële analyse van het saldo

Baten en lasten				
EUR 1.000	2023	2022	2021	2020
Premies en koopsommen	446	1.478	1.943	1.967
Beleggingsresultaat (incl. wijziging RTS)	8.306	-6.628	32.809	8.462
Toeslagverlening	-18.423	-8.120	0	-2.191
Sterfte	1.226	-1.042	-770	-718
Arbeidsongeschiktheid	239	-239	-203	240
Kosten	167	0	0	0
Mutaties/diversen	-98	-33	148	15
Wijziging actuariële grondslagen	58	-3.961	0	9.152
Totaal saldo van baten en lasten	-8.079	-18.545	33.927	16.927

Jaarverslag 2023

Toeslagverlening

	2023*	2022*	2021*	2020*
Indexatie actieven	7,52%	2,68%	0,00%	1,05%
Indexatie inactieven	7,52%	2,27%	0,00%	0,52%
Consumenten prijs index (CPI)	10,0%	2,68%	2,67%	2,63%

- 1) Betreft de indexatie die per 01-07-2023 is toegekend over 2022.
- 2) Betreft de indexatie die per 01-07-2022 is toegekend over 2021.
- 3) Betreft de indexatie die per 01-07-2021 is toegekend over 2020.
- 4) Betreft de indexatie die per 01-07-2020 is toegekend over 2019.

Per juli 2024 is besloten om aan alle deelnemers over 2023 een indexatie van 3,08% toe te kennen (CPI 3,84%).

Jaarverslag 2023

Uitvoeringskosten

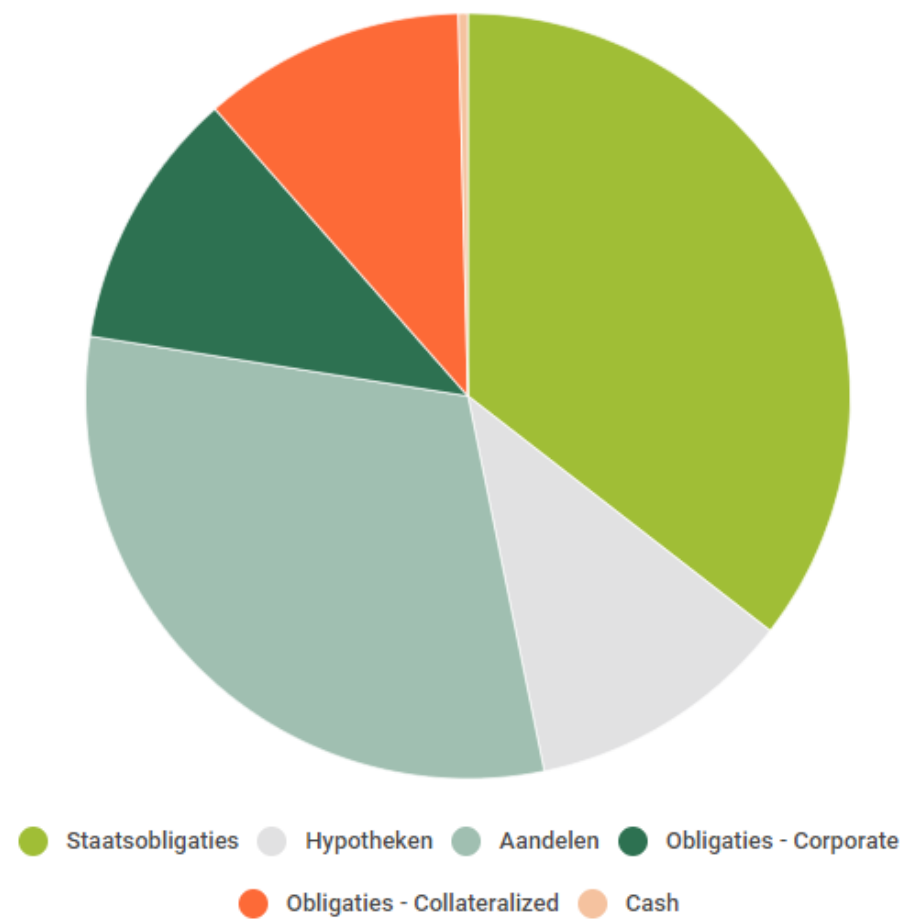
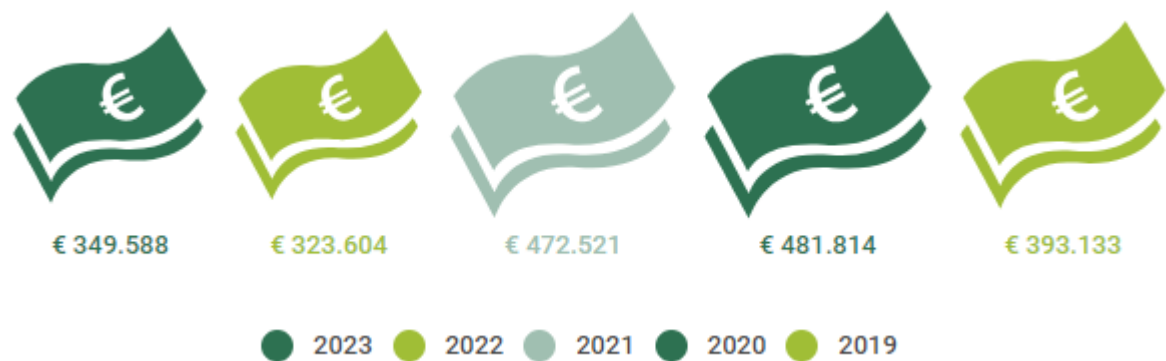
	2023	2022	2021
Totaal pensioenuitvoerings- en administratiekosten*	155.000	116.000	183.000
Per (actieve en pensioengerechtigde) deelnemer*	363,85	173,13	264,45
Vermogensbeheerkosten	1.625.000	1.522.000	1.643.000
Transactiekosten	154.000	520.000	718.000
Gemiddeld belegd vermogen	328.161.943	367.930.459	436.019.463
Vermogensbeheerkosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,50%	0,41%	0,38%
Transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,05%	0,14%	0,16%

* 2023: 426 (actieve en pensioengerechtigde) deelnemers
2022: 670 (actieve en pensioengerechtigde) deelnemers

*Pensioenuitvoerings- en administratiekosten worden deels direct betaald door de werkgever

Jaarverslag 2023 (Geert Jan)

Financiële ontwikkelingen – Belegd vermogen

Jaarverslag 2023

Beleggingen performance

Performance						
	2023	2023	2022	2022	2021	2021
	werkelijk	benchmark	werkelijk	benchmark	werkelijk	benchmark
Return portefeuille	9,0%	13,5%	-18,4%	-14,3%	11,8%	13,7%
Matching portefeuille	7,3%	7,3%	-35,9%	-34,4%	-9,4%	-12,0%
Totaal portfolio	8,2%	10,8%	-26,5%	-23,9%	1,0%	0,8%

Agenda jaarvergadering

- 1 Opening
- 2 Presentatie Corné van Zeijl
- 3 Mededelingen van de voorzitter
- 4 Bespreking jaarverslag 2023
- 5 Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
- 6 Rondvraag en sluiting

Pensioenfondsvandaag en in de toekomst

Financiële ontwikkelingen - Performance beleggingen (t/m 31 juli 2024)

Rendement 2024 YTD (per eind juli)	Portefeuille	Benchmark	Verschil	Waarde
Matching portefeuille				160,9
- LDI	-2,77%	1,53%	-4,24%	121,3
- Hypotheken	1,87%	0,99%	0,87%	39,5
Return portefeuille				189,9
- Aandelen	11,90%	15,45%	-3,07%	113,8
- Emerging Markets Debt	2,95%	2,44%	0,50%	37,5
- Credits	2,40%	2,27%	0,13%	38,7
Totale portefeuille	3,83%	5,59%	-1,67%	350,8

Pensioenfondsvandaag en in de toekomst

Elementen die de huidige performance bepalen

- ☐ Het ESG mandaat is actief met duidelijke overtuigingen.
- ☐ Rente klimaat niet meer zo volatiel als voorheen.
- ☐ De beleggingen hebben een positief rendement laten zien, maar doen het minder goed dan de door ons gekozen benchmark.
- ☐ De aandelenportefeuille heeft een underperformance in vergelijking met de benchmark.
 - De sterke performance van onbelegbare mega caps blijft een significante bron van underperformance.
 - Groene aandelen hebben de afgelopen tijd minder goede resultaten laten zien dan de bredere benchmark.
 - Om de kans op toekomstige underperformance te verminderen is het pensioenfonds bezig de invulling van het huidige mandaat aan te passen. Door meer conform de bredere benchmark te beleggen wordt de kans op afwijkingen ten opzichte van de benchmark kleiner.

Pensioenfondsen vandaag en in de toekomst

Toelichting rendementen aandelen: bijdrage aan relatief rendement

Ethische beleggingskeuzes

Geen Wapens & Defensie	-0,32%
Geen Tabak	-0,08%
Geen Casino's	0,00%

Positieve Impact Beleggingskeuzes

Electrische Auto's	0,49%
Solar & Wind	-1,41%
Groene Energie	-0,14%
Waterstof	-0,05%
Medische Technologie	0,38%

Geen Positieve Impact Beleggingskeuzes

Geen Oliebedrijven	-0,58%
Geen FAANG	-2,86%

Pensioenfondsvandaag en in de toekomst

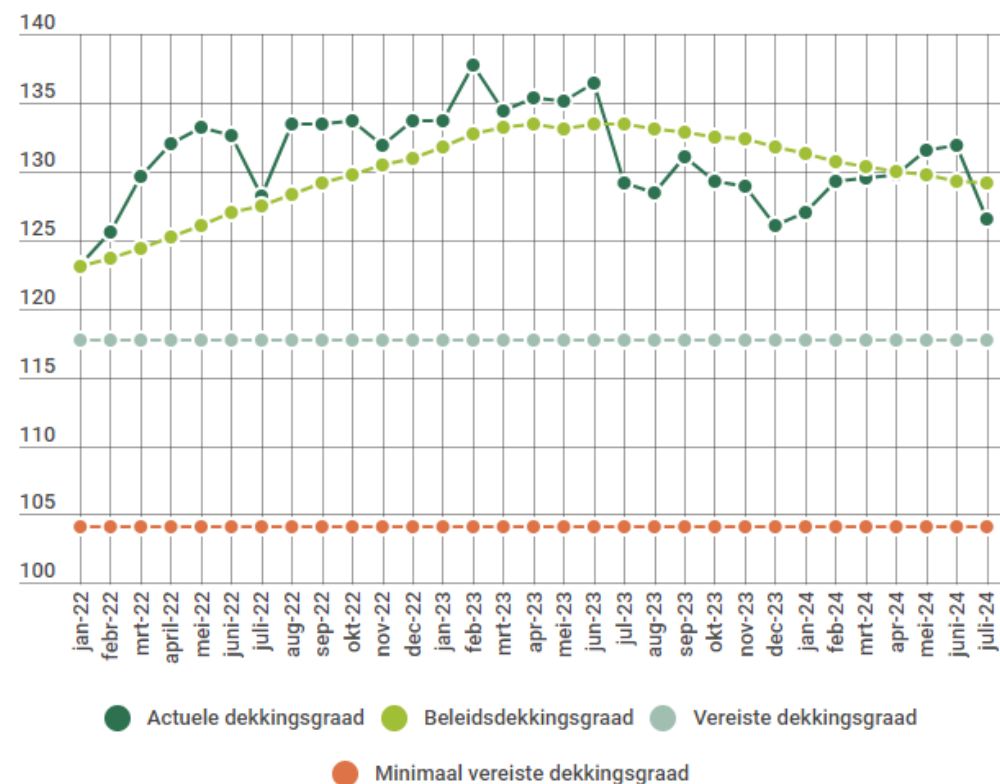
Financiële ontwikkelingen – Dekkingsgraadontwikkeling

Actuele dekkingsgraad eind juli 2024: 126,5%

Dekkingsgraadontwikkeling (t/m 31 juli 2024):

- Dekkingsgraad 126,5%
- Beleidsdekkingsgraad 129,0%

Pensioenfondsvandaag en in de toekomst

Gebeurtenissen

- ☐ Nieuw Pensioenreglement Premievrij;
- ☐ Arbeidsongeschikten;
- ☐ Bestuurswisseling: Wijnanda Rutten opvolger Otto Hulst;
- ☐ Verhoging pensioenen (indexatie) van 3,08% per 1 juli 2024;
- ☐ In afwachting van besluit sociale partners over invaren;
- ☐ Toekomst van het pensioenfonds.

Agenda jaarvergadering

- 1 Opening
- 2 Presentatie Corné van Zeijl
- 3 Mededelingen van de voorzitter
- 4 Bespreking jaarverslag 2023
- 5 Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
- 6 Rondvraag en sluiting